

Stanovisko Rady pro výzkum, vývoj a inovace k návrhu projektu sdílených činností s názvem „Česká styčná kancelář pro vzdělávání a výzkum v Bruselu (CZELO)“

I. Způsob předložení a projednání návrhu

Stanovisko k návrhu projektu sdílených činností s názvem „Česká styčná kancelář pro vzdělávání a výzkum v Bruselu (CZELO)“ se Radě pro výzkum, vývoj a inovace (dále jen „Rada“) předkládá na základě žádosti PhDr. Pavla Dolečka, Ph.D., náměstka pro řízení sekce vysokého školství, vědy a výzkumu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „MŠMT“), ze dne 30. září 2020.

Ustanovení § 2 odst. 2 písm. e), § 3 odst. 2 písm. e) a § 4 odst. 1 písm. e) zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 130/2002 Sb. o podpoře VaVal“) určuje, že na projekt sdílených činností poskytuje podporu z veřejných prostředků MŠMT, na základě schválení návrhu projektu sdílených činností vládou ČR.

Radě se pak návrh projektu sdílených činností CZELO předkládá v souladu s § 5 odst. 2 zákona č. 130/2002 Sb. o podpoře VaVal.

II. Zdůvodnění návrhu

Aktuálně působí v Bruselu celkem 26 národních styčných kanceláří pro výzkum, které jsou sdruženy v neformálním sdružení IGLO (*Informal Group of RTD Liaison Offices in Brussels*). Některé ze států (Nizozemí, Norsko, Švýcarsko a částečně i Estonsko) provozují přitom tyto své bruselské styčné kanceláře současně pro agendu mezinárodní spolupráce v oblasti vzdělávání a kapitalizují tak na stále zintenzivňujících se synergiích mezi Evropským vzdělávacím prostorem (European Education Area, dále jen „EEA“), Evropským prostorem vysokoškolského vzdělávání - European Higher Education Area, dále jen „EHEA“) a Evropským výzkumným prostorem - European Research Area, dále jen „ERA“). V rámci politického dialogu realizovaného projektem MIRRIS (*Mobilising Institutional Reforms in Research and Innovation Systems*), podpořeného Evropskou komisí, byla existence styčné kanceláře pro výzkum v Bruselu identifikována jako jedna z nutných podmínek zlepšení participace daného státu v rámcových programech EU pro výzkum a inovace.

III. Hlavní cíl projektu

Cílem projektu sdílených činností je zajištění výkonu portfolia aktivit CZELO, které budou rozvíjeny ve vztahu k výzkumné komunitě ČR, avšak vždy jako integrální součást činností CZELO, pojímajících jak agendu vzdělávání, tak agendu výzkumu. Předmětem podpory, která bude poskytována na základě předkládaného záměru, je výlučně Modul 1, týkající se výzkumně-orientované části aktivit CZELO (viz bod IV. stanoviska).

Očekávané přínosy realizace projektu sdílených činností CZELO se by se měly promítnout a napomoci v oblastech:

- prohloubení integrace českého výzkumného systému v rámci ERA a zintenzivnění mezinárodní výzkumné spolupráce ČR v Evropě a ve světě;

- zvýšení prezence výzkumných subjektů ČR v Bruselu, jíž bude CZELO podporovat poskytováním odpovídajícího zázemí k rozvoji různorodých aktivit mezinárodní výzkumné spolupráce;
- intenzivnější účasti ČR v 9. rámcovém programu EU pro výzkum a inovace Horizontu Evropa (2021–2027) (dále jen „FP9“), v porovnání s předchozími rámcovými programy EU pro výzkum a inovace, kterou CZELO podpoří účinným informačním přenosem z Bruselu a současně marketingem, resp. propagací výzkumného systému ČR v belgické metropoli;
- posílení internacionalizace českých výzkumných subjektů díky intenzivnější mezinárodní výzkumné spolupráci;
- posílení vědecké diplomacie ČR prostřednictvím CZELO jako jednoho z katalyzátorů zvýšení kvality českého výzkumu a jeho výkonnosti v mezinárodním srovnání.

IV. Základní informace o projektu CZELO

Stěžejním úkolem CZELO je podpora intenzivní účasti českých stakeholderů ze sektorů vzdělávání a výzkumu ve vzdělávacích a výzkumných komunitárních programech EU a všeobecně v mezinárodní spolupráci rozvíjené v rámci EEA, EHEA a ERA, i mimo ně.

Předmětem předkládaného návrhu projektu sdílených činností CZELO je zajištění financování výzkumného okruhu aktivit CZELO (Modul 1), které zahrnují:

- víceúrovňový a včasný přenos informací o dění v evropské politice výzkumu (aktivity tohoto rázu budou zaměřeny jak vůči orgánům státní správy ČR, tak i vůči představitelům výzkumné komunity ČR);
- rozvoj a udržování sítě strategických kontaktů a partnerství s institucemi s působností v oblasti výzkumu situovanými v Bruselu;
- logistickou podporu veřejných a soukromých výzkumných subjektů ČR při realizaci jejich mezinárodních aktivit v Bruselu, a to zejména těch souvisejících se zapojením do nástrojů FP9, popř. i dalších instrumentů mezinárodní výzkumné spolupráce;
- zvyšování odborných kapacit projektových manažerů výzkumných organizací ČR prostřednictvím stáží a mezinárodních školení organizovaných v Bruselu (zejména školení manažerů projektů FP9, apod.);
- logistickou podporu orgánů státní správy a výzkumných organizací ČR během výkonu agendy v Bruselu (např. v případech, kdy není časově či finančně efektivní, aby se zástupci orgánů státní správy či výzkumných organizací ČR účastnili pracovních jednání v Bruselu, lze zastoupení na setkáních uskutečnit prostřednictvím CZELO;
- cílenou propagaci a marketing českého výzkumu.

Implementační struktura projektu sdílených činností CZELO, zaměřeného na zabezpečení výzkumně-orientovaných agend CZELO, se bude sestávat z projektových orgánů:

- řídicího výboru, který: (1) bude dohlížet, zda jsou aktivity projektu sdílených činností realizovány plně v souladu s projektovým záměrem a odpovídají i potřebám cílové / uživatelské komunity; (2) se bude podílet na strategické orientaci projektu sdílených činností; (3) se bude scházet nejméně třikrát ročně a (4) personálně bude obsazen zástupci MŠMT, MPO, SZEU, Rady pro výzkum, vývoj a inovace, Grantové agentury ČR, Technologické agentury ČR a dále České konference rektorů a Akademie věd ČR. Každou z uvedených institucí bude na platformě řídicího výboru reprezentovat vždy 1 zástupce s možností doplnění delegace o 1 dalšího experta.
- výkonného výboru, který: (1) bude koordinovat a řídit realizaci jednotlivých aktivit projektu; (2) bude zodpovídat za realizaci aktivit projektu sdílených činností v souladu s projektovým záměrem, rozhodnutími řídicího výboru a potřebami cílové / uživatelské

komunity; (3) bude plnit roli implementačního orgánu projektu; (4) bude zpracovávat periodické zprávy o realizaci projektu a předkládat je k projednání řídicímu výboru a poskytovateli, tzn., MŠMT; (5) bude se scházet nejméně třikrát ročně a (6) personálně bude obsazen managementem Domu zahraniční spolupráce (dále jen „DZS“) a projektového týmu CZELO.

Implementace vzdělávací části aktivit CZELO bude zabezpečena v souladu s řídicí strukturou programu Erasmus+ v ČR.

Projekt sdílených činností CZELO bude v průběhu realizace periodicky monitorován, co do naplňování předjímaných aktivit, a evaluován, co se týká souladu realizovaných aktivit s cíli projektu, a to včetně kontroly čerpání a využití finančních prostředků podpory prostřednictvím:

- Progress report, který bude: (1) vypracováván výkonným výborem a předkládán třikrát ročně řídicímu výboru; (2) zpravidla informovat o realizaci dílčích aktivit projektu sdílených činností, čerpání finančních prostředků podpory a o eventuálních návrzích na modifikaci dílčích aktivit projektu sdílených činností tak, aby lépe reflektovaly poptávku cílové / uživatelské komunity projektu.
- Annual report, který bude: (1) vypracován výkonným výborem a vždy jedenkrát ročně předložen poskytovateli, tzn., MŠMT; (2) shrnovat informace z „progress reportů“ vypracovaných v daném roce; (3) obsahovat i přehled čerpání finančních prostředků podpory poskytnuté ve sledovaném roce řešení projektu; (4) pro informaci předkládána poradě vedení MŠMT.
- Evaluation report, který bude vypracován výkonným výborem ve 4. čtvrtletí 2024 a 4. čtvrtletí 2027.

Na základě evaluační zprávy bude pak poskytovatel, tzn. MŠMT, v souladu s ust. § 13 zákona č. 130/2002 Sb. o podpoře VaVal provádět kontrolu souladu plnění cílů projektu, a to včetně kontroly čerpání a využití prostředků podpory podle zásad tzv. „3E“ (tzn., účelnost, efektivnost a hospodárnost), se smlouvou o poskytnutí podpory. Poskytovatel bude kontrolu provádět s využitím nástroje oponentního řízení s 2 nezávislými oponenty. Výsledky provedeného oponentního řízení budou pro informaci předloženy poradě vedení MŠMT a dále také pro informaci členů vlády ČR, a to v termínech do dne 30. června 2025 a 30. června 2028.

Nositelem projektu sdílených činností, resp. realizátorem a tedy i příjemcem podpory poskytované z veřejných prostředků ČR, se stane DZS, jako příspěvková organizace MŠMT. DZS bude přitom v synergii, resp. ve vzájemné komplementaritě k výzkumnému okruhu agend CZELO rozvíjet také agendy CZELO zaměřené na podporu mezinárodní spolupráce ČR v oblasti vzdělávání (podrobněji viz podkapitola 3.1.2 – Modul 2). Vzdělávací agendy CZELO nicméně nebudou předmětem financování projektu sdílených činností, tedy ani podpory poskytované MŠMT na jeho realizaci.

V. Soulad s hlavními strategickými dokumenty a právními předpisy ve VaVal

A) Strategické dokumenty

- **Inovační strategie České republiky 2019–2030**

Projekt sdílených činností bude přispívat zejména k naplňování cílů pilířů „The Country for R&D: Financování a hodnocení výzkumu a vývoje“ a „The Country for Excellence: Inovační a

výzkumná centra“. Projekt sdílených činností v tomto ohledu představuje jeden z „režimů národní podpory pro tuzemské organizace pro čerpání zdrojů z Horizon Europe a aktivní mezinárodní vědní politiku směrem k EU pro zvýšení účasti ČR v konsorciálních projektech“, resp. instrumentů, které napomohou „zapojení klíčových evropských programů pro rozvoj excelentních výzkumných center“ v ČR.

V oblasti vzdělávání bude projekt sdílených činností naplňovat cíle pilíře „The Country for Technology: Polytechnické vzdělávání“, a to především prostřednictvím „cílené podpory strategických aliancí tuzemských vysokých škol se špičkovými univerzitami Evropy“ (např. v rámci tzv. Evropských univerzit financovaných v rámci programu Erasmus+) a „motivace VŠ k zavádění magisterských a PhD programů v angličtině a cílená státní aktivita v získávání zahraničních studentů na české vysoké školy a jejich propojování s veřejnými výzkumnými institucemi.“

- **Národní politika výzkumu, vývoje a inovací České republiky 2021+**

Projekt sdílených činností přispěje k naplňování cíle 3 „zvýšit kvalitu a mezinárodní excelenci výzkumu a vývoje v ČR, dosáhnout zvýšení otevřenosti a atraktivity ČR pro mezinárodní výzkum a vývoj a zintenzivnit integraci VaVal ČR do Evropského výzkumného prostoru“ a jeho dílčího podcíle 3.1, tzn. „podpořit zapojení výzkumných týmů do Horizontu Evropa, oboustrannou mezinárodní mobilitu a mezinárodní spolupráci výzkumných organizací a podniků“, resp. dalšího z dílčích podcílů 3.4 „efektivně prosazovat prioritní orientace, resp. témata českého výzkumu a inovací v pracovních programech implementujících rámcový program EU pro výzkum a inovace Horizont Evropa (2021–2027)“. Co do specifických opatření bude projekt realizován v přímé návaznosti na opatření 13, tj. „Zapojení výzkumných týmů do Horizontu Evropa, případně dalších programů EU, oboustranná mezinárodní mobilita a mezinárodní spolupráce výzkumných organizací a podniků, a podpora systémového zpřístupňování výsledků vědy a výzkumu“, které předjímá „přípravu, předložení vládě ČR ke schválení a implementace tzv. „projektu sdílených činností“ v období let 2021–2027 zaměřeného na prohloubení integrace výzkumného a inovačního systému ČR do Evropského výzkumného prostoru a podporu mezinárodní spolupráce výzkumných organizací a podniků ČR ve výzkumu, vývoji a inovacích“. Vzhledem k významu CZELO v rovině víceúrovňového a včasného přenosu informací o dění v evropské politice výzkumu, bude projekt sdílených činností přispívat i k provádění opatření 16: „Zabezpečení koordinovaného zastoupení ČR v programovém výboru rámcového programu EU pro výzkum a inovace Horizont Evropa (2021–2027) za účelem efektivního prosazování priorit ČR, které vyplývají z prioritních orientací českého výzkumu a inovací“, které předjímá „zajištění činnosti delegátů ČR vybraných a nominovaných v roce 2020 do programového výboru rámcového programu EU pro výzkum a inovace Horizont Evropa (2021–2027) ve spolupráci s relevantními stakeholdery ČR“.

- **Další dokumenty**

Strategie internacionalizace vysokého školství na období od roku 2021

Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+

Koncepce jednotné zahraniční prezentace ČR.

B) Související právní předpisy:

- Zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře VaVal;
- Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla);
- Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy;
- Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek.

VI. Financování projektu

Předmětem podpory, která bude poskytována na základě předkládaného záměru, je výlučně Modul 1, týkající se výzkumně-orientované části aktivit CZELO.

Projekt sdílených činností bude realizován ode dne 1. ledna 2021 do dne 31. prosince 2027. Celkové náklady na realizaci projektu sdílených činností dosáhnou ve stanoveném období výše 84 919 979,- Kč. Prostředky finanční podpory, jež budou poskytnuty na realizaci projektu sdílených činností CZELO, budou MŠMT hrazeny ze zdrojů účelové podpory v rámci výdajů státního rozpočtu ČR na výzkum, vývoj a inovace. Předkládaný materiál poté nevyvolá žádné dodatečné výdaje nad rámec schválených rozpočtových limitů kapitoly MŠMT. Na realizaci projektu sdílených činností budou uplatněny principy regulace zaměstnanosti.

VII. K materiálu předkládanému na jednání vlády

Předložený dokument obsahuje veškeré náležitosti materiálu předkládaného na jednání vlády (obálku, návrh usnesení, předkládací zprávu, vlastní materiál).

VIII. Zásadní připomínky, připomínky a doporučení**1. Zásadní připomínka**

V kapitole 4 „Finanční náklady“ materiálu je v Tabulce 1 uveden rozpis výdajů na činnost CZELO v Modulu 1 v jednotlivých letech 2021-2027, který uvádí, že v r. 2021 budou výdaje potřebné k financování CZELO z účelové podpory MŠMT ve výši 10 271 568,0 Kč. Dle schváleného vládního návrhu zákona o státním rozpočtu ČR na VaVal pro rok 2021 má MŠMT na položku „Projekt sdílených činností“ schváleny výdaje ve výši 0,0 Kč.

Rada žádá o informaci, z čeho budou pokryty plánované výdaje na činnost CZELO v Modulu 1 v počátečním roce 2021 a o doplnění této informace do materiálu.

2. Zásadní připomínka

Zákon 130/2002 Sb. definuje v § 2 odst. 2 písm. e), že projektem sdílených činností jsou podpůrné činnosti, poskytování služeb nebo podpora využívání služeb na celostátní úrovni schválené vládou, které slouží k organizaci nebo zabezpečení výzkumu, vývoje nebo inovací a jsou přístupné orgánům veřejné správy, výzkumným organizacím a dalším osobám. V předloženém materiálu je uvedeno, že cílem projektu sdílených činností je zajištění výkonu portfolia aktivit CZELO, které budou rozvíjeny ve vztahu k výzkumné komunitě ČR, avšak vždy jako integrální součást činností CZELO, pojímajících jak agendu vzdělávání, tak agendu výzkumu. Do předloženého projektu CZELO je vložena tedy aktivita vzdělávání, kterou není možné zahrnout do výše uvedené definice projektu sdílených činností. Ačkoli předkladatel v textu opakovaně výslovně uvádí, že předmětem podpory, která bude poskytována na základě předkládaného záměru je výlučně Modul 1, týkající se výzkumně-orientované části

aktivit CZELO, Rada žádá, aby byl návrh projektu sdílených činností CZELO upraven tak, aby odpovídal výše uvedené zákonné definici a doplněn o informaci, že aktivity výzkumu a vzdělávání se budou v rámci příspěvkové organizace MŠMT- DZS vykazovat rozpočtově (účetně) odděleně.

3. Zásadní připomínka

Rada žádá MŠMT, aby na příští 362. zasedání Rady předložilo zprávu o dosavadní činnosti CZELO společně s informací o důvodech vedoucích k navrhované koncepční změně.

IX. Závěr

Rada

- doporučuje MŠMT po vypořádání a zapracování připomínek Rady předložit materiál do meziresortního připomínkového řízení,
- doporučuje MŠMT po vypořádání a zapracování připomínek Rady a připomínek z mezirezortního připomínkového řízení předložit materiál na jednání vlády ke schválení.

V Praze dne 30. října 2020